تعادل ارزش و هزينه كامل منابع آب و توسعه پايدار

پروانه نصيري

كارشناسي ارشد، دفتر اقتصاد آب، سازمان مديريت منابع آب ايران، nasiri_eco@yahoo.com

چكيده

براي نايل شدن به توسعه پايدار منابع آب، تعادل بين هزينه كامل و ارزش كامل منابع آب مـي‌توانـد شاخص كمي خوبي به لحاظ سنجش و ارزيابي اقدامات و پيامدهاي مديريت منابع آب در سطح ملي و حوزه‌هاي آبريز در مقاطع زماني مختلف باشد. مطالعه حاضر، ضمن بررسي تجربيات بـين‌المللـي و برخي از تجربيات ملي، نحوه رسيدن به اين تعادل را از طريق تبيين اجزاي هزينه و ارزش كامـل آب مورد توجه قرار مي‌دهد. نتايج اين مطالعه، عـدم تعـادل هزينـه و ارزش كامـل آب را بيـان داشـته و حاكي از دامنه‌دار و طولاني بودن مسير دستيابي به توسعه پايدار و مديريت آثار خارجي مي‌باشد.

واژه‌هاي كليدي: ارزش كامل، هزينه كامل، آثار خارجي و روشهاي ارزشگزاري.

۱- مقدمه

با رشد جمعيت، توسعه شهرها، رشد توليدات كشاورزي و گسترش صنعت و تغيير الگوي زندگي و تنوع مصرف، تقاضاي آب افزايش مي‌يابد. با توجه به محدوديتهاي منابع آبي موجود كشور و اهداف رشد اقتصادي، امنيت غذايي، اعتلاي سلامت جامعه، تامين نيازهاي پايه و اساسي انسان و حفظ و حراست كمي و كيفي منابع آب و محيطزيست، ضرورت توسعه پايدار منابع آب نمايان مي‌شود. در توسعه پايدار، توجه به اثرات فعاليت هاي كنوني بر زندگي نسل حاضر و نسل هاي بعدي يا به عبارت ديگر، هدف پايداري منابع آب با توجه به ويژگيهاي اقتصادي آب و ديگر منابع طبيعي و حفاظت از محيطزيست دنبال مي‌شود. با توجه به قابليت ها و محدوديت هاي بازار در حل و فصل مسايل مذكور و پيگيري اهداف توسعه پايدار، نقش بنياني دولت در جبران خلاهاي ناشي از شكست بازار نمايان مي‌شود. در اين مسير، ارزشگزاري آثار خارجي اقتصادي و زيست‌محيطي به منظور ايجاد تعادل بين هزينه و ارزش كامل منابع آب مي‌تواند شاخص كمي خوبي به لحاظ سنجش و ارزيابي